

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,
minden követhetőnél 16 fillér.

Éjféltől petty sorát 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 354.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, október 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Uj helyzet előtt.
- Az aradi gyásznap.
- A bécsi reichsrati merénylet.
- Viszály egy bécsi főnemesi családban.
- A romantika halottal.
- Idősb Purgly János †
- A császárné vendége.
- Tripolis az oiaszoké.
- Tarkaságok.

Foltok a kegyeleten.

Arad, október 6.

Nem szívesen mondjuk ki, de az elhallgatásával újabb hibával öregbítünk a megtörtént mulasztásokat: a mai gyászünnep fakó, lélektelen, hiányokkal és bántó foltokkal teli volt. Meg kell ezt mondanunk, mert a hibákat Arad városa követte el, amelynek önmaga és az ország iránt való kötelessége ezt az ünnepet olyanná tenni, hogy annak jelentősége, benső tartalma, nemzeti volta kellően kidomborodjék. Ez nem történt meg. Nem akarunk hibákat keresni, csak fölemlítjük a megróni valókat.

Az első, és igen súlyos illemsértés volt, hogy a képviselőház elnökét a vasuti állomáson, Aradra érkeztekor a hatóság részéről senki se fogadta. A magyar képviselőháza nemzeti szuverenitást fejezi ki, annak elnöke tehát, amikor a képviselőház megbízásából valamely ünnepi aktusra ellátogat, a legna-

gyobb és legteljesebb tiszteletadásra méltó. Emlékezzünk vissza, milyen erősen domborította ki Szilágyi Dezső ezt a méltóságot, amikor a pozsonyi Mária Terézia szobor leleplezésén csak úgy akarta a képviselőház küldöttségét vezetni, ha az a főhercegek előtt lesz. Vajjon mit szolt volna Szilágyi Dezső, ha házelnöki minőségében Aradon megjelenik, s a nemes város részéről egy kiesi hivatalnok se jelenik meg a köszöntésére?

Ahol a legnagyobb tekintély ilyen kevés figyelemhez jutott, még kevesebb jutott ki a többi idegeneknek, a hazafiság zarándokainak. Nem is igen törték itt magukat azért, hogy valami nagyon „forogjanak az idegenek.” Hiszen senkit figyelmessé nem tettek a vasuti jegy-kedvezményre, amelyet a kormány adott; senkit nem emlékeztettek, csak egy rövid hirdetésben is arra, hogy október 6-án fél-áru vasuti jeggyel lehet Aradra és onnét visszautazni. Akik idejöttek, azoknak senki nem adott egy utbagazító szót, szállást, segítséget a szálláskeresésnél, vezetőt a kegyelet helyeire. Ha csak nem fanatikusai a hazafias érzésnek, ettől a szíves fogadtatástól, ettől a barátságos viselkedéstől elmehetett a kedvük attól, hogy újra idejöjjenek.

Meg kell mondanunk azt is, hogy a gyászmisén, a szobor előtt, s a vesztőhelyen a város és a megye tisztikara, a városi törvényhatóság tagjai

megdöbentően szegényes számmal voltak jelen. Az igaz, hogy nem is történt semmisse, amivel őket oda csoportosítani igyekeztek volna; hasonlóan nem történt semmisse annak érdekében, hogy a testületek, a társadalom egyesületei képviseltessék magukat az országos ünnepen.

Es szeretnők, ha félre nem értenének bennünket, amikor az itt következő s nem a legjelentéktelenebb sérelmet említjük meg. Ez a mai gyászünnep programját illeti. Tisztelet adassék a program közreműködőinek, akik szép, lelkes munkát végeztek s tehetségük legjavát adták az ünnepnek. Azonban október hatodika országos ünnep s a közreműködők önértékét és értékét bizonyára nem bántjuk meg, ha kimondjuk: ezen az ünnepen, a helyi szereplők mellett az ország író-, előadó- és szónokló elitjéből valóknak kell fellépniök, akiknek neve, tehetsége, művészete, vonzóereje legyen az ünnepélynek. Különösen nem való, hogy egy színművészt, (aki bizonyára nem mer kitérni a hazafias megbízatás elől) és másokat is állandó, s ezáltal szürkévé váló műsorszámként rángatnak be az október 6-iki műsorba. Persze, így a legkényelmesebb a rendezés; egy kevés igyekezettel, ötlettel, utánajárással lehetett volna országos nevű művészt és szónokot nyerni erre az ünnepre.

A rendezés? . . . Nem tudjuk,

Levél.

Írta: Gróza Mily.

— Igen, ez az irás magának szól kedves barátom, magának, aki most keskeny fehér kezével talán asszonyi fűrtöket bont és fon újra össze, hosszú sötét, vagy halvány hullámos sörényét valamelyik akaratos, szeszélyes, vagy alázatos meghajtott fejnek és nem gondol már az én testem palástjára, amit akkor festettem vörösrre, amikor magának akartam tetszeni. És tetszettem is ugye kedves barátom, — most pedig tündöve huzza össze szemöldökét és épen úgy meglepik ezek a sorok, a hogy meglep engem, hogy magának írnom: kell.

Tudja maga jó emberem, hogy mi az a: kell? Az a valami, amin hiába akarunk uralkodni hiúságunk, önbihttségünk egész kicsi nevetséges emberi erejével, az a valami, ami mégis utat tör magának és aminek, ha engedelmeskedtünk, végül még boldoggá is tesz, meg is könnyebít, ha élvezzük a világ, a munka, a lustaság, a nehezen előteremtett kenyér és könnyen megszerzett kalács ízének utálatosságát? Látja, ez a: kell, ez, hogy én írok magának levelet, — hosszú, négyyszög formájú, közönséges formájú, banális alakú és nem tudom még milyen levelet, — én, aki már nem is tudok magáról, akinek csak néha, a legmélyebb álomba tűnik fel a maga alakja olyankor, amikor a szürke, garadába omló napoknak különösebb keserősége is akadt és a szokottnál is nehezebb szívvvel hajlik feje a párnára...

Jól megértett engem ugye? Nem az örömekeves óráiban küldök magához egy gondolatot, tudja ugye, hogy nem adnék a boldogságból másnak se, magának se, — egy keveset sem, — ha volna, — ha keresném, ha nem fáradtam volna bele a keresésbe és ha — találtam volna!

Nevet? — Csendes finom kacaját nem feledtem még el, szívesen hallgatnám most is, — ezért bocsátom meg, — és ha itt volna, sőt hogy nincs is itt, igazat adok magának.

Mert látja épen ez a baj, hogy igaza van, — ezért jut eszembe, ezért fog uralkodni rajtam még sokáig a maga nagy igazsága, amely — tönkre tett engem.

Eh ezt akartam, — panaszkodni, lehet talán sirni is, sós maszatos asszonyi könyeket, gyermekesen elgörbült szájjal, — annyi türelemmel szarítgatta őket, olyan gyöngédséggel tette széppé, ami csunya, annyi vigyázattal enyhítette a saját gyöngeségem tudatát, hogy most bátran panaszkodom, sirok és vádlok, magam és a többi számtalan asszony szívébe, akiket szintén az élt meg, az teti tönkre, hogy rájöttek a mások szavának igazságára.

Vádolni, igen, vádolni akarom magát, azért, hogy magamon könnyítsek, magamat védhessem magammal szemben. — Szemére akarom lobbantani, hogy jó volt hozzám, hogy szeretett és ha szeretett, miért nem tanított megbecsülni, féltve őrizni a kincset, amit adott nekem. — Mert maga az oka, hogy meglopták, megcsalták, maga, — én csak eszköz voltam,

tudatlan, szomorúan buta eszköz, aki készséggel adtam, örömmel közvetítettem, dobtam el azt, aminek értékét nem ismertem.

Maga az oka, most is, mindig is azt mondom, hogy maga, — és nem az én bűnöm, hogy míg az ajka csókolt, a szemem mást kerestett. Csak ez volt, látja, csak ez a vétke, a tekintetem lázas ragyogása, én ártatlan, ok olyan bánatosan ártatlan vagyok, hisz senki sem mondta, hogy a kar, amely ölel, a száj, amely csókol, a szem, mely alázatosan kérve kereste az enyém pillantását, ez a boldogság, az én boldogságom, hogy meg kell ragadnom, el se bocsátanom többé, mert ha nem így teszek, ha eltaszítom, vele együtt mindenemet elveszitem...

Hát elveszítettem! Dacosan szorítom ököltre az ujjaimat, — és nem magára haragzom már, se magamra, — csak a fiatalúságra. — Hallott már ilyet? — A rózsás, dalos, a bimbó üde test parfümjétől illatos fiatalúságra haragzom, — arra a könnyelműre, a bizakodóra és elbizakodottra, arra amiért csak maga a fiatalúság felelős.

A lázas álmok, nyugtalan vágyak idején hogy is lehettem volna hű az egyhez, a férfihez, amikor még csak a Szerelmet szerettem, a mikor még csak a szépségét, édességét ismertem, amelyet örökkévalónak, igaznak hittem és beragyogta utamat, forróvá tette napomat, fényessé az éjszakámat másoknak, annyi soknak, vágyó kérő sóhaja...

hogy ezalatt mit, kit értsünk. Két jó-ravaló, derék tanár-ember izzadásig buzgólkodott az utolsó napokban, meg az ünnepen; de a város mulasztását, még ha ráérősebb emberek lettek volna is, ők maguk nem pótolhatták. Van a városnak állítólag valami „nemzeti ünnepélyeket rendező bizottsága.” Hol volt, mit csinált ez a bizottság, az ünnep előtt, s magán az ünnepen? Azután bizonyos összeget is fölvesz a város évente „nemzeti ünnepélyek rendezésére.” Hamarjában nem tudjuk, mennyi ez az összeg; de hogy ma a harmadát se költötték el, az bizonyos.

Nem szoktunk a hazafiságból ká-zusokat csinálni. Mindenki maga érzi, mennyire hazafi, mennyire kell hazafinak lenni, mennyit áldozhat idejéből és érzéseiből a hazafiságra, s ha az egyik kevesebbet, a másik többet, ezért senkit nem szoktunk számadásra vonni. Itt azonban másról van szó. Aradnak erkölcsi kötelességévé lett, hogy ezen az évfordulón az ország gyászának, kegyeletének ne csak alkal-mat szerezzen a megnyilatkozásra, de annak impozáns kereteket adjon. Ha ezt elmulasztja, könnyen azt a látsza-tot idézheti, hogy az ország népe már nem érez a kellő hűséggel az aradi vértanuk emléke iránt. Ezt a bünt pedig újból nem szabad elkövetni. Nem akarunk ítélőszéket tartani a fe-lelősek fölött. A jövőben azonban a város, ha kell, fokozott pénzáldozat-tal gondoskodik arról, hogy október hatodika nem egy vézna helyi ünne-pecske, hanem az ország kegyeleté-nek hatalmas kifejezője legyen; gon-doskodik arról, hogy az ország népe minél nagyobb számmal jöhessen és jöjjön a vértanuk poraihoz, s gon-doskodik arról, hogy akik idejönnek, ne lézengő, magukra hagyatott idege-nek legyenek, hanem magyarok, test-vérek közé jövő vendégek. Es jusson

eszébe azoknak, akiket illet, hogy a magyar képviselőház elnöke az or-szág egyik első rangját viseli, amely rangot legalább is annyira meg kell becsülni, mint például egy minisz-terét. A mulasztások, amelyeket el-követtek, most már a multnak jóvá nem tehető botlásai; legfőbb arra jók, hogy megmutassák, hogyan nem szabad egy országos ünnepet ren-dezni.

Uj helyzet előtt.

— Egy esetleges képviselőválasztás várható esélyei. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 6.

A képviselőház négy napos szünetének hol-nap van az utolsó napja s hétfőn a politika újra a mult heti kerékvágásba zökken. Hogy meddig marad rajt ezen a keréknyomon: ép ez a bizonytalanság izgat ma minden érdeklődést s ez az izgatott, kutató érdeklődés formálta ki mindezt, minden táborban azt a hitet, hogy a helyzetben való fordulat elkövetkezése csak hetek kérdése.

Rámutatunk tegnap a kormány haditervé-nek körvonalaira, azokra a számbajöhető esz-közökre, amelyekkel a helyzetet a mostani mozdulatlan pontról kilendíteni készül s fölso-roltuk azokat az okokat is, amelyek arra ösz-tönik a kormányt, hogy kevés várakozás után az alkotmányos küzdelmek legradikálisabb esz-közéhez nyuljon: magukat a választókat kér-dezze meg. Am a nagy kérdés, amit e lépés egyelőre felelet nélkül hagy: mi lesz a vá-lasztás eredménye, kap-e a kormány olyan döntően nagy többséget, amely minden irány-ban biztosítja akciója sikerét s miben fog ez az akciója megnyilvánulni.

Ezekkel a kérdésekkel fordult ma egy fő-városi hírlapíró a munkapárt egyi vezető tag-jához, aki a szabadelpárt utolsó éveiben igen aktív szerepet vitt s Héderváry gróf minisz-terelnök személyéhez ma is közel áll. Forrá-sunk a következőket mondotta:

mondta, hogy komoly dolog nincs a világon, hogy semmi jó nem tartós a földön, hogy minden amit gyönyörűnek, nemesnek, igaznak hiszünk csak utópia, egy álomország, ahol min-den jó feljebb, de csak ott, — itt a csalódások keresztjét találjuk és magunkra kell hogy ve-gyünk, viselve csendesen a végállomásig...

Hát mondja: — igazán késő! A végtelen hosszú vándor uton sohasem találkoztunk mi már össze, sohasem hajthatom én már a maga vállára szomorú fejemet, a sok könnytől fáradt, virrasztástól nehéz nézésemmel sohasem kérheti esdve, sohasem mondhatja el, hogy igaza volt, mikor azt mondta, hogy vissza fogok térni az első esők szent emlékéhez, — egyszer nemso-kára, későn...

Nem mondhatom már, nem sugatom el, hogy visszatértem a tapasztalatok tövises ösvé-nyéről, hogy nem sok virágot találtam, hogy mar a bűnbánat kigyója és nincs más vágyam, minthogy magának adjam egész megjavult éneket, magát kárótoljam minden rosszért — amit okoztam?

Mert jobb vagyok, érzem, hogy nagyon jó vagyok kedves barátom. Minden önös érzés el-tűnt a szívemből, most szelíd vagyok, most megértő és megbocsátó vagyok, odaadó és ön-feláldozó, most tudok szeretni és nincs más vágyam, nincs más kérésem csak amit maga óhajtott: hogy szerethessem, hogy szeressenek... Azelőtt kegyetlen voltam és mohó, kacagva ta-podtam a maga, a mások, oh oly sok más áhíthatos, megható érzésén, amit féltő imádat-tal tettem a lábaim elé, hogy legyen mivel szóra-

— A dolgról én tisztán csak akadémikus szempontból nyilatkozhatom. Az utóvégre a leg-egyenesebb politikai taktikának is természetos érdeke, hogy szándékait és terveit előre ne körtölje széjjel. Annyit mondhatok, hogy a kormány igen határozott szándékai van-nak s a legközelebbi hetek fejleményeitől függ, hogy teljesen leszűrt és megállapodott tervei közül melyikhez fog nyulni. De ha ön egyenesen azt a kérdést intézi hozzám, hogy az esetleges új választástól micsoda ered-ményt várok, erre az a válaszom: a leg-jobbat. A kormány a közvéleményt telje-sen maga mellett tudja s ma sokkal több okkal számít annak támogatására, mint már a leg-utóbbi választáson. A mult esztendői választás csupán a közvéleménynek a koalíciós kormány-nyal való elégedetlenségét fejezte ki. Ma már a kormány nagyeredményű működése iránt nyil-vánuló bizalom is közrejátszik ebben az állás-foglalásban. Hogy csak a legkiemelkedőbb ered-ményekre mutassak rá: a kormány a zilált közállapotokban az egész vonalon rendet te-remtett, kivezette az országot a koalíciós ura-lom egész ideje alatt szinte napról-napra nyil-vánuló bizonytalanságból, megszilárdította az állam finánciális hitelét, tartósan ígérkező bé-két csinált Horvátországban, katonai téren el-jutott a kilences program megvalósításának leg-utolsó részletéig s működésének koronája lesz a legközelebbi napokban beterjesztendő költ-ségvetés, amely az első hű pénzügyi tükre a kormány másfél évtizedes munkájának s amely-től én a legjobb benyomást várom.

Mindezzel szemben a mérleg másik serpe-nyőjében csupán a katonai javaslatok állanak. De azt hiszem, nem szertelen arányu bizalom a kormány iránt, ha azt álítom, hogy ma már az ország nagy többségének fölfogása szerint ezek a javaslatok is a mérleg bizalmi serpe-nyőjébe tehetők. Minden egyebet figyelmen ki-vül hagyva, abban látom a katonai javaslatok körül a kormány legnagyobb érdemét, hogy az ország fejlődő pénzügyi erejének számbavehető megterhelése nélkül, a növekedő finánciális expanzivitás kisebbik hányadának fölhasználá-sával tudta azokat a költségvetésbe állítani. Ujra erre a költségvetésre utalhatok; meg fog-

Es miért akartak engem, miért akart Maga is, — ha pedig akart, miért nem tudott akarai? — Parancsolnia kellett volna és kért követelni és engedelmeskedett, pedig vezetnie kellett volna irányítani és nevelnie a maga hős, ko-moly lelke mintájára.

— Azt hiszi, hogy késői vallomást akarok tenni? Igen így van! Azért panaszkodtam, azért vádoltam, hogy most vallhassak, mert hűek maradunk mi asszonyok s ha azt mond-ják, hogy elromlottunk is lélekkben, a felelős-ség a férfié, akinek a kezébe le volt téve a fiatal asszonyélet és nem tudta, hogy kell vele bánni.

— Pedig én elmondom most, hogy még mindig szeretem a maga érzéseit, szokásait, az értékes, tartalmas benső világát, a nagyon vá-logatos, kényes uri izlését, kicsit büszke hideg kezét, amelyet oly keveseknek nyújtott oda szoritásra. Elmondom, hogy magát, csak magát kerestem minden ajkon, minden szemben, hogy összeszorul, egymásra harapódik a fogam, ha arra gondolok, mily nagyon tudott szenvedni, elnézni, simogatni, megbocsátani, segíteni és megvédeni. Es ezekért cserébe csak engem akart, értem vágyott. Akkor önzőnek mondtam magamba s most tudom csak megérteni, ma tudom csak, hogy mit követtem el, hogy nagy rosszat tettem. Rosszat tettem magamnak, magának, — és ennek maga az oka meg a fiatalágom, amit gyűlölök.

Miért volt oly szerény? Miért nem mondta meg nekem akkor... régen, hogy hiába kere-sek, hiába áldozok fel mindent, olyan szívet sohasem talállok mint a magáé? Miért nem

kozni, mit szétmorzsolni a keskeny, hideg lakk-topánnak.

Emlékszik még, gyöngyvirágot hozott nekem, karsut, fehérét, mint én voltam, „la Monche“-nak nevezett, légynek, aranyos szár-nyu, röpködő kis bogárnak — és úgy volt könnyelmű és merész la monche — olyan, mint én.

Azóta se szeretem a gyöngyvirágot, nem volt szabad hozni senkinek s ha legyet láttam, megöltem. Oh pedig, úgy szeretnék ismét züm-mögni, gondtalanul, vidáman a szerelem nap-fényében és bár hozna valaki bajlékony szárú fehér virágot, valaki, aki olyan, mint maga...

Ma szeretném ezt, fiatal külsővel, agg lé-lekkel, de nincsenek már szárnyaim és virág sinos, csak talán az én szívembe, de azoknak sem szabad nyilni már. Most akarnám ezt így, amikor az éveknek, eseményeknek nagy száma, egy egész világ áll közöttünk és nem lehet akarni, nem lehet megkísérleni, mert elvesztet-tük egymást és hiába tudnók most megérteni, most, amikor egyforma gazdagok vagyunk könyvekbe, tapasztalatokba, szenvedésekbe... Es maga most talán asszonyfűrtöket bontogat, akaratos vagy engedelmes hullámot egy-egy szeszélyes fejnek és tündöve forgatja levele-met, amint hogy megirtam, magamat lep meg legjobban. Nevéssen kedves barátom, jöjjön nevéssünk mindketten, hogy nekem épen most kell magára gondolni, most kell megmondani, amit akkor kellett volna éreznem, akkor... régen...

— Nevéssen, — nevéssen helyettem is... Mert én sírek...

ják látni, hogy a reform nemcsak más szükségletek elől nem von el egy krajcárt sem, hanem a szociális és kulturális szükségleteket várakozáson felüli arányban elégíti ki.

Ezek után nem tarthatja megokolatlannak, ha azt hiszem, hogy a mult választáson a kormánynak többséget adó közvélemény bizalma azóta csak növekedhetett. Ennek különben igen világos jelei is vannak s itt elsősorban nem is a törvényhatóságok különben nagysúlyú állásfoglalására gondolok, hanem azt tartom a legjelentősebb szimptomának, hogy az ellenzék az ország közvéleményének rendesen feléje hajló részét se tudta megmozdítani s igazi nagyszabású manifesztáció a katonai javaslatok s az azokat képviselő kormány ellen egyetlenegy se történt. Ez az, amit döntő eredménynek látok.

Az újságíró ezután azt kérdezte, hogy egy sikeres választás után milyen utat választ a kormány a bizonyára elkeseredettebb ellenzéki harc leküzdésére. Forrásunk így felelt:

— Akármilyen utat, az tökéletesen mindegy, Egészen másodrendű kérdés, hogy a kínáló eszközök közül melyiket ragadja meg. Új választás, amely a kormánynak egységes nagy többséget ad, olyan világos utmutatás a kormány számára, hogy akkor már igazán a legnagyobb szabadsággal válogathat a legtöbb kilátást nyújtó eszközökben.

Forrásunk ezután újra hangoztatta, hogy mindezt a legtisztább akadémikus szempontból említette föl. De annyi e kijelentésekből is a legnagyobb nyíltsággal kiviláglik, hogy a kormány és pártja az elkövetkezhetőket a legnagyobb optimizmussal itéli meg.

Az aradi gyásznapi.

— Ünnepe a Szabadság-téren és a vesztőhelyen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Ma volt hatvankét esztendeje annak, hogy az aradi tizenhárom tábornokot hóhérkezdek kivégezték. E nemzeti gyásznapi kegyeletes érzéssel gondol vissza minden őszinte magyar sziv. Október hatodikán országsszerte gyászünnepet rendeznek. Aradon tartják azonban a legjelentősebbet, mert az ország minden részéből seregestől zarándokolnak a vértanuk szent földjére. Az idén is megemlékezett a kegyelet az október hatodiki szomorú eseményekről. Aradon ma is gyászünnepet ültek: itt volt a parlament küldöttsége, velünk ünnepe a kormány, a főrendiház és politikai pártok: — a néppárt kivételével, amely talán még soha nem képviseltette magát a nemzet eme gyászünnepén. A mai ünnep azonban különbözött az eddigiektől. Nem az őszinte kegyelet érzés hiányzott, hanem a gondos elővigyázat és a körültekintést nem találtuk. Például az állomáshoz a hatóság részéről senki se sietett ki, hogy a reggel érkező vendégeket fogadja, az idegen zarándokok elszállásolásáról elmulasztottak gondoskodni. A Szabadság-téren hiányzott a rend és a fegyelem. A koszorút hozó idegenek egymást gázolták le, hogy babérjaikat elhelyezhessék a szobor talapzatán. A téren szónoki emelvényt állítottak fel, de Szabó dr.-on és Keszler Edén kívül mindenki a szobor lábához futott rövid szónoklatát elmondani. Ebből természetesen kínos zavar keletkezett, mert a publikum hanyathomlok rohan a szoborhoz, hogy meghallhassa a politikai előkelőségek beszédeit. A rendezők közül senki se vállalkozott, hogy az idegen urakat felvilágosítsa, hogy az emelvényt a szónokok számára helyezték el.

Ezek a szépséghibák rontották az ünnep-ség harmóniáját.

Tudósításunk itt következik:

(A vendégek érkezése.)

Arad városában ma a 13 vértanu emlékére gyászünnepélyt ültek. Az egész városban, a középületeken és magánépületeken gyászbogók lengtek és az utcákat ünneplő közönség töltötte meg. A gyászünnepélyre a fővárosból és a vidékről is érkeztek Aradra. A képviselőház, főrendiház, vármegyék és városok küldöttségileg képviseltették magukat.

Reggel 8 órakor érkezett meg Aradra a képviselőház küldöttsége Berzeviczy Albert házelnökkel az élén. A küldöttség tagjai voltak Dániel Gábor, Sinyei Merse Félix, Wittmann János, Tagányi Sándor, Okolicsányi László, Nemess Zsigmond, Hámory László dr., Martonffy Márton, Barabás Béla, Kun Béla, Bikády Antal orsz. képviselők és Dessewffy Arisztid, a képviselőház tanácsosa.

(Az ünnepély.)

A vasúti állomáson Czobor Ottó elemi iskolai igazgató fogadta a képviselőház küldöttségét. Amint a küldöttség megérkezett, a rájuk várakozó urak a minorita-templomba vezettek őket, ahol háromnegyed 9 kor ünnepi gyásztisztítást kezdődött, amelyet Lakatos Ottó, a minorita-rendház főnöke pontifikált. A templom zafolásig megtelt s az istentisztelet végétével nagyszámu közönség kivonult a templomból és csatlakozott a templom előtt sorakozó menethez, hogy a Szabadságtérre vonuljon. Az aradi öreg honvédek nyitották meg a menetet, utána a képviselőház küldöttsége, Urban Iván főispán, Varjassy Lajos polgármester a város küldöttségével, Dálnoky-Nagy Lajos, Arad megye alispánja a vármegye küldöttségével és számos deputáció az ország különböző helyeiről. A Szabadságtéren felállított szabadság-szobor előtt megállt a menet és elhelyezkedett a szobor körül, amely előtt fekete drapériával bevont emelvény állott. 10 órakor az aradi színház énekkara elénekelt a himnuszt, Tiltger Árpád karnagy vezetésével, majd Keszler Ede, az aradi nemzeti színház tagja elszavalta Pósa Lajos Aradi 13 című költeményét.

Ezután Szabó Ernő dr., aradi főreáliskolai tanár lépett a szónokai emelvényre és hazafias beszédet mondott.

Szabó Ernő dr. a vértanuk halhatatlanságával kezdte beszédét. Az, aki hőseinket megfojtotta, már régen letűnt a semmiségbe, emléke már kísértani se jár fel, a 13 hős neve pedig él, és élni fog örökké. Az 6 ünneplésük nem sablonos frázisok halmaza, hanem élő, eleven valóság. Nem véletlen, hogy első valóban jó, nagyszerű szobrunk az aradi szabadság-szobor — a művésznek csak a nép lelkében élő érzést kellett formába önteni. A mi érzésünk is elrejtő a haldoklás képét, de lelkesen ünnepli az áldozatkészséget és a harkézséget és az ezek segélyével diadalmaskodó ébredő szabadságot, melynek a győzelem jeléül Hungária koszorút ayujt.

„Az elesett honvédek, a meggyilkolt hősök véráldozata nem volt hiába. Leteperhettek bennünket, kicsavarhatták a fegyvert a haldoklók kezéből, de legyőzni nem tudtak. Eszmét, amelynek ideje elkövetkezett, leverni nem lehet, a haladást megfékezni nincsen emberi erő, — a felkelő napot nem tarthatja vissza a baglyok huhogása.

A mi harcunk és a nap keltének jegyében indult meg, s ezért leverni nem lehetett.

Vége lett a négy százados éjszakának, elkövetkezett a rózsás hajnal biztató jeléül, hogy nincsen már messze a fényes dél, amely melegít, termékenyít, élét.

Nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka,
Magyar tenger vizében hunyt el
Észak, kelet s dél hulló csillaga.

Nagyok voltunk, hatalmasak, vezetők, akiknek kardját félték, tekintélyét tisztelték, szerte a világon. Nagygyá, hatalmassá tett, hogy tudtunk haladni, mindig előre menni, fejlődni. E haladás adott erőt Árpád hadainak, hogy elfoglalják e szép hazát, ez tette lehetővé, hogy megtartsuk, amikor összes szomszédaink gyűlölete ellenünk esküdt, ez mentett meg a tártárjárás pusztító viharai után, ez tette dicsővé Lajos és Mátyás birodalmát. De azután jött az éjszaka.

Ezután az olygarchák káros működését jellemezte a szónok, akik Mátyás halála után megakasztották a haladást és előidézték ezzel Dobzse László sivár korát, a mohácsi veszedelmet, a kettős királyságot, a török pusztítást, a Basták, Caraffák, Koilonicsok korát. Rítján villant át e sötét éjszakán fény sugar, s az is csak villámlás volt, nem a hajnal hasadása. Hiába hajolt meg Booskay előtt Sztambul és Bécs, hiába volt Bethlen genialitása Erdély európai tényező, hiába rémitgette meg a kurucok vitézsége a császárvárost, pár év mulva ismét ott voltunk a legvadabb, legkietlenebb sötétségben.

Mert nem tudtunk javítani helyzetünkön. Ugy voltunk, mint a beteg, akinél az orvos a tüneteket gyógyítja, de a betegség alapokát megszüntetni nem bírja és a paciens tovább szinylődik, a sebek a kötésekké alatt tovább genyednek és minduntalan felfakadnak.

Orvosoltuk a sérelmeket, de nem tudtuk megváltoztatni a nemzet állapotát, amely pedig folyton tág teret nyitott a sérelmeknek.

Majd így folytatta:

„A bécsi és nikolsburgi békéket diadalmas harcok vívták ki, a szatmári békét két egyenlő fél kötötte, de hatásuk nem tartott tovább kivívójuk életénél, pár évtizedig, néha csak pár évig, mert a küzdelmek nem a haladás jegyében indultak meg, mert a cél nem a fejlesztés volt, hanem konzerválás, visszaállítása valaminek, ami már régen idejét multá, ami korhadt és szünetelt és nem illett se a viszonyokhoz, se a haladottabb időkhez.

De amíg az olygarchiával szemben a kormánynak — sajnos a nemzettel szemben elleneséges indulatu — centralizációja képviselte a haladást, és ezért nem birtunk vele, 48-ban a mi zászlóink hirdették a fejlődést és ezért voltunk győzhetetlenek. Metternich rideg abszolutizmusával szemben állott a népfelség elve.

Ez tette hőssé a férfiakat, félistenné a hősokeket, ennek védelmében vívták ki dicső honvédeink hőszereit azokat a diadalokat, amelyekkel bámulatba ejtették az egész világot. De nemcsak ekkor győztetek.

Élve, karddal kezetekben visszavertétek Windischgrätz jól felszerelt, iskolázott seregeit és az ellenünk lázadó vad csapatait, halálotok után az örök dicsőség fátylójával vezetve nemzeteteket, legyőztétek Bach és Schmerling központosító törekvéseit és a Szécheny Antalok és Szögyény-Marichok a haladást tagadó irányát.

A nemzet Titeket követett, hiába csalogatták a birodalmi nagyság csalóka képei és a régi állapotok konzerválására irányuló, a sir nyugalmát kínáló ígéretek. A nemzet Nektek hitt. Bizott benne, hogy amiért Ti küzdöttetek, Ti vértanu halált szenvedtetek, a haladás az a helyes irány, az az út, az igazság, az élet.

Küzdenünk kell ma is, mert hisz a küzdelem az élet és Ti vagytok vezéreink ma is, a Ti példátok mutatja az irányt: mindig előre.

Leteszem Aradváros koszoruját szobrotok talpazatára, de felajánlok szellemeteknek egy szebb koszorút is: azt az ígéretet, hogy hozzátok mindig hitek leszünk, tántoríthatatlanul megyünk mindig előre a haladás útján és erre neveljük fiainkat is, hogy hazánk nagy lehessen, dicső, hatalmas, gazdag és szabad!

A város koszorujának ez a felirata: „A 13 vértanu dicső emlékének — Aradváros közönsége.”

Ezután Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke lépett a szobor talpazatához s letette a szoborra a képviselőház koszoruját, melyen ez áll: „A halhatatlan hősöknek — a magyar országgyűlés képviselőháza” s a következőket mondotta:

Minél távolabb élünk a dicső 48-as kortól, annál inkább erősödik, annál inkább terjed a tudata annak, hogy mennyi kegyeltes

és hálával tartozunk a mai gyásznapi áldozatnak. Az ő haláluknak, végzetes tragédiájának nélkül hazánk sorsa talán soha jobbra nem fordult volna. A szenvedések mértékének be kellett telnie, hogy az engesztelés, a kibékülés gyümölcsét megérlelhessék. Ha talán mindaz, amiért ők küzdöttek, nem is valósulhatott meg, annyi bizonyos, hogy a vértanúk haláluk percében nem remélhették nemzetük ujászületését, azt az ujászületést, aminek mi ma szemtanúi vagyunk. Az ő dicső szellemük, szent emlékü, az ő önfeláldozásuk szentelje meg, áldja meg az ujászületés gyümölcsét és ápolja az egymást felváltó nemzedékek hazaszeretettét.

Urbán Iván főispán a kormány nevében tett le koszorút.

Gál Jenő főrendiházi tag a szavakkal tette a szoborra a főrendiház koszoruját:

A 69 évvel ezelőtt elhunyt hősek drága vérével áztatták meg ezt a földet, melynek én is szülőtte vagyok s ezért lelkesedéssel teszem le a főrendiház koszoruját.

Dániel Gábor országgyűlési képviselő a nemzeti munkapárt nevében ezt mondta:

A nemzeti munkapárt is részt kíván amaz érzésekből, amelyeknek harmóniája most betölti az egész nemzetet. A kegyelet és a hála érzésével teszem le a koszorút azoknak szobrára, akik méltán megérdemlik a hősi nevet és akik vérével szentelték meg a szabadság földjét.

Barabás Béla a Kossuth-párt nevében tett koszorút. A vértanúk halála buzdítás a függetlenségi pártnak arra, hogy a küzdelmet tovább is folytassa és soha meg ne alkudjék — mondotta.

Kun Béla az országgyűlési Júst-párt nevében hosszabb beszédet mondott, amelyet a szavakkal végzett:

A szabadság tüze úgy lappang, mint a parázs a hamu alatt és egyszer csak lángba fogja borítani az egész országot. Mi nem fogunk megalkudni, mert a megalkuvás és a hajlongás a szolgák osztályrésze.

Azután letette a Júst-párt koszoruját.

Most az aradi és az ország több helyéről érkezett küldöttségek helyezték a szoborra koszorúikat, megdöbbenő rendetlenség közepette.

Fél 12 óra körül a szabadságtéri ünnepély véget ért és a gyászoló közönség kivonult a vesztőhelyre.

(A vesztőhelyen.)

A Szabadság-térről gyalogosan a vesztőhelyre vonult a közönség. Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke Aradváros polgármesterével automobilon robogott ki és letette a képviselőház koszoruját. Innen Berzeviczy elnök a polgármesterrel az aradi ereklyemúzeum és a város egyéb nevezetességeinek megtekintésére indult.

Amidőn a közönség a vesztőhelyre ért, folytatódott a megható emlékünnap. Előbb a Ferenc-téri polgári iskolásgyermekek imát zengtek, majd gyászdalt énekeltek Szánthó Péter tanár vezetésével, azután Beregi Sándor dr. az aradi Nemzeti Színház tagjai szavalták el Farkas Ferenc alkalmi költeményét. Ezt a különböző küldöttségek koszorúinak elhelyezése követte kegyeletes szavak kíséretében. A képviselőház függetlenségi és 48-as pártja nevében Bikády Antal orsz. képviselő tette le a koszorút, majd Vizer Lajos, az aradi függetlenségi párt elnöke, az egyetemi hallgatók küldöttsége, a kisebb vidéki küldöttségek, egyesületek és körök helyezték el koszorúikat. Végül a Ferenc-téri polgári iskolásgyermekből alakított énekkar a Himnuszt énekelte el, amivel véget ért a kegyeletes gyászünnep.

Azt a tényt, hogy Berzeviczy elnök nem várta be az ünnepség lefolyását, különbözőképpen kommentálták ma. Némelyek szerint azért ment el, mert tudta, hogy Farkas Ferenc verse szocialista tendenciájú és parlament ellenes s nem volt kíváncsi az alkalmi költeményre.

Berzeviczy ez ügyre vonatkozólag ezt mondta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Kevés volt az időm, pedig megakartam nézni az aradi várat és a híres ereklyemúzeumot is, azért nem maradtam ott a vesztőhelyen, azért nem vártam be az ünnepségek végét. Alig néhány órnyi időm volt az aradi tartózkodásra; ha a vesztőhelyi ünnepélyt végig nézem, akkor nem maradt volna idő a gyönyörű múzeum megtekintésére.

Berzeviczy és a többi képviselők ma délután haza utaztak.

Oktober 6. a fővárosban.

Az október 6-i gyásznapot szokás szerint ez évben is méltó gyászpompával ünnepelték meg a fővárosban is.

A ferencendiek belvárosi templomában díszes ravatalt állítottak ma s beborították nemzetiszín szallagos koszorúval és bokrétaival. Mellette az öreg negyvennyolcas honvédek álltak őrséget. A főhajó fekete posztóval letakart padjaiban ültek a többi között:

Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt elnöke több országgyűlési képviselővel, a honvédközpont parancsnoka Bydeskuty Sándor kamarás, ezredes, Szirmai György segédtitkossal, Fazekas Agost, Pestvármegye alispánja, Zolnay dr. vármegyei főügyésszel, Kun Gyula fővárosi ny. tanácsos, Badits Ferenc dr. főigazgató, a mintagimnázium tanáraival és növendékeivel, a Honvédegyesületek Országos Egyesülete képviselőjében Balogh Sándor dr. udvari tanácsos elnök, Szegedy-Maszák Huzó főjegyző, Greguss Lajos pénztáros, Galambos András és Hadnagy József aljegyzők, Lakatos Miklós, Berts Vilmos, Ujházy Ferenc, Máltás Miksa, Schöbel János, Duka Ferenc, Hegedűs Pál dr., Blaskovich Lajos és Takács Mihály választmányi tagok. A vértanúk családtagjai részéről jelen voltak: Schweidel tábornok leányai, Balogh Sándor dr.-né és Halász Gedeon és Koch Alfréd unokái; a Damjanich család részéről Végő Róza. Ott voltak továbbá a budapesti függetlenségi körök, az egyesült asztaltársaságok, valamint az egyetemi ifjuság küldöttei.

A gyászmisést Buttykay Antal ferencendi házfőnök mondotta. Misa után a templomi ének- és zenekar a Himnuszt adta elő, amelyet az egész gyülekezet állva hallgatott meg.

Az istentisztelet után a közönség nagy része a Vigadóba vonult, ahol az egyetemi ifjuság rendezett matinét a vértanúk emlékeztérésére. Tizenegy óra tájban már összegyülekezett a közönség, amelynek sorában ott voltak az egyetem részéről Fröhlich Izidor dr. rektor, Sághy Gyula prorektor, Beke Manó dékán, Dolleschal Alfréd prodékán, Négyessy László s megjelent a negyvennyolcas honvédek küldöttsége is.

Az ünnep a Himnusszal kezdődött, amelyet az egyetemi kar énekelt, majd Oláh Kálmán az egyetemi kör társadalomtudományi szakosztályának elnöke mondott megnyitó beszédet. Ez után Jászai Mari a Nemzeti Színház művésznője Petőfi több költeményét szavalták el nagy hatással. Az ünnepi beszédet Négyessy László dr. egyetemi tanár mondta. Visszapillantást vetett azokra az okokra, amelyek a szabadságharcot előidéztek, és hangsúlyozta, hogy a szabadságharcban a magyar nem-

zet nemcsak a maga jólétéért küzdött, hanem mint egész története folyamán ismét európai eszmét, a népszabadság eszméjét irta zászlójára. Beszéde végén az egyetemi ifjakhoz fordult s kérte őket, hogy vonják le a gyásznapi tanulságait különösen azok, akik a közpályákra készülnek lépni.

A beszédet nagy éljenzéssel fogadták. Utána Kóczi Antal játszott el zenekarával több szép magyar nótát, majd P. Andor Mária szavalt el több hazafias verset igen szépen. Végül Jászai Mari szavalták el a Szózatot, amelyet azután a közönség is elénekelt. Ezzel ért véget az ünnep.

A romantika halottai.

— Két uri-család tragédiája. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 6.

A XVI. os helyőrségi kórház ravatalos termében, azon a fakó asztalon, amelyen Lázár Ödön honvédbadnagy koporsója volt; fekszik ravatalon Mack Jenő tüzérszászlós. A huszonöt éves fiatal ember — mint már jelentettük — tegnap délután a Hungária-úton levő gróf Andrássy tüzérszászárnyában föbelőtte magát, hogy megtartsa a tragikus sorsú Burrián Erzsikének adott szavát: Ha meghal kisasszony, úgy huszonnégy óra múlva követem. És valóban megtartotta a szavát. Ma délelőtt már a boncolóasztalon volt. A tizenkétmilliéteres altiszt revolver szétrepesztette a fiatal ember koponyáját. A holttest felismerhetetlen. Délután négy óra körül temették Burrián Erzsikét a kerepesi-úti temető halottasházából. Ott ravatalozták fel az üveglappal letakart koporsót gyönyörű fehér virágok és délszaki növények megható pompájában. Holnap délután öt órakor pedig Mack Jenőt kísérik utolsó útjára a farkasréti katonai temetőbe.

A zászlós Mack József trencsényi rendőrfőkapitány fia. Öt év előtt végezte a Ludovika Akadémiát. Nem volt rendkívüli talentum, mert a hosszú idő óta nem avanzsált. De cínos, elragadóan kedves fiú volt, a legjobb társaságban is szívesen látták és a tisztikarban nagyon szerették. A tüzérszászárnyában mindenki tudta, hogy fiatalkori szerelem fűti a szép és előkelő Burrián kisasszonyhoz.

A Mack-család igen előkelő szerepet játszik Trencsénben. Az apa rendőrfőkapitány. Három gyermeke van. Jenő és Linda az első házasságából és egy Margit nevű kis leány a második feleség gyermeke. Tizenöt éve laknak Trencsénben. A mostohagyerekek második anyjakkal nem tudtak meggyezni. Napirenden voltak a nézeteltérések, összeszóllalkozások, úgy, hogy Mack Jenő már két esztendeje nem volt odahaza. A huga is elköltözött a szülői háztól, itt él Budapesten a rokonainál és ügyvédi irodában gépirókiasszony. Mack Jenő tegnap reggel még találkozott a hugával, mert délelőtt azzal ment el a kaszárnyából, hogy Kugler-bonbonkat igért a testvérének, azért jön be a Kossuth Lajos-utcai Gerbeaudhoz. Tegnapelőtt egész szabad idejét a Burriánék Ferenciek házában lévő lakása előtt töltötte. Ott ügyelgett a szegény is katona a lépcsőházban, de nem mert felmenni. A házmesternével és a szobaleánnyal mondatta el a boldogtalan Erzsike utolsó napjait, hogy miket mondott, milyen ruha volt rajta az öngyilkosság napján és volt-e virág a hajában. Amikor elment, azt mondta:

— Az vigasztal, hogy nem szenvedett, mert rögtön eszméletét veszítette.

Sok borralalót osztott el a házban bucsuzás közben. A kaszárnyából még tegnap sürgönyöztek Mack rendőrfőkapitánynak, hogy

jöjjön rögtön Budapestre, a fiával szerencsétlenség történt. A rendőrfőkapitány ma reggel érkezett és el nem mozdult a zaklatott életű fiu koporsójától. A másik áldozat édesanyja, Burrián Béla udvari tanácsos felesége, válságos betegen, súlyos ideglázban fekszik a lakásán. A rettenetesen sujtott család iránt az egész fővárosban szinte példátlan részvét nyilvánul.

Viszály

egy bécsi főnemesi családban.

— Chamaré grófnő póre Hardegg gróf ellen. —

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, október 6.

A bécsi országos törvényszék előtt ma, a legszélesebb körök érdeklődésére számot tartható ügy tárgyalását kezdték meg, amely már szereplőinek nevével is kiemeli az ügyet a rendes keretek fölé. Chamaré Maximiliana grófné édesatyja, Hardegg Domokos gróf, válságos belső titkos tanácsos, az Utakháza tagját beporlta, 400.000 korona anyai örökségének visszafizetését követelve tőle. Chamaré gróf é, aki második férjétől elválva él, ajánlkozik annak a bizonyítására, hogy fiatalágát és tapasztalatlanságát kihasználva egy okmányt irattak vele alá és ennek alapján az atya anyai örökségét magához kaparította. A pör előzményeiről, amelyek az osztrák főnemesiség életére érdekes világot vetnek, a következőket tudtuk meg.

Néhány évvel ezelőtt, Hardegg gróf leánya akkor 17 éves tehát kiskoru volt, Chorinszky gróf főhadnagy kérte meg a grófkisasszony kezét. Hardegg gróf megtagadta a hozzájárulást azzal az indokkal, hogy leánya egy sokkal gazdagabb arisztokrata nevévé lehet. Az apa kategorikusan kijelentette, hogy sohasem fog beleegyezni ebbe a házasságba.

A tizenhétéves grófkisasszony azonban halálisan szerelmes volt a főhadnagyba és nagybátyját Hardegg Ferenc grófot kérte meg, hogy járjon közbe a hajthatatlan atyánál. Az apa végre engedett a szigorából és fivérének tanácsára azzal a feltétellel, hogy leánya körülbelül 400.000 korona értékű anyai örökségét átengedi atyjának, megadta beleegyezését csupán egy birtokot és 100.000 korona készpénzt tarthatott meg magának a grófkisasszony. A megegyezésről kiállított okmányt, mint kiskoru írta alá.

Ez a nyilatkozat megtörténte után rögtön nyilvánosságra hozták az eljegyzést. Ezután az apa nagykorúvá nyilvánította a leányt és felszólította, hogy a nyilatkozat értelmében szolgáltassa ki neki anyai örökségét és ennek megtörténte után a házasság is létrejött. Chorinszky gróf hirtelen halálával csakhamar özvegy lett a gróf, ő és nemsokára másodszor is férjhez ment, Chamaré gróf vette feleségül. Ez a frigy azonban válóperrel végződött, a törvényszék a férj hibájából bontotta fel a házasságot és a grófnő ismét magára volt hagyatva.

Már előbb is arra törekedett, hogy a különös módon létrejött ajándékozást megsemmisíttesse, azaz a véleménye szerint, a még mindig az ő jogos tulajdonát képező anyai örökségét megszerezze. Hosszu levelezést folytatott az atyjával, de eredménytelenül. Hogy békés megegyezés nem jött köztük létre, a grófnő pert indított, melyet ma kezd tárgyalni a bécsi országos törvényszék.

A grófnőnek az az álláspontja, hogy csak azért adhatta át anyai örökségét atyjának, hogy ezáltal az örökség gondozása meghosszabbítható legyen, mert az ő anyai gyámja, aki nagykorúvá nyilvánította őt, csak nem ki-

vánhatta kiskoru leányától egy olyan nyilatkozat aláírását, amelynek alapján az ő anyai öröksége amannak birtokába kerül anélkül, hogy erről a nagykorúságot kimondó törvényszéket ne értesítette volna. Tanukat nevez meg, akik előtt az édesatyja azt mondta, hogy a leánya érdekében történik az egész tranzakció.

Hardegg Domokos gróf szilárdan kitart amellett, hogy ajándékozás történt és hogy ő szabadon rendelkezik a birtokába vett javakkal és úgy nyilatkozott, hogy annak idején ezt a pénzügyi műveletet Uexküll gróf, akkori hadtestparancsnok is helyeselte, aki közbenjárta, hogy leányának Chorinszky gróffal leendő házasságát engedélyezze.

A grófnő azért követeli ilyen alhatatosan a pénzét, mert Chamaré Leonard gróf eljárása következtében érzékeny anyagi károkat szenvedett. A törvényszék megállapította, hogy apa és leánya között minden családi kötelék felbomlott. A grófnő anyja közvetlenül a szülés után hunyt el és emiatt is egész életén át rideg volt vele szemben az atya viselkedése.

Chamaré grófné még abból az okból is porlta az atyját, mert ennek viszonya van a bécsi udvari opera egy táncosnőjével, akitől négy gyermeke származott és beavatottak szerint a táncosnőt feleségül is fogja venni és ezáltal a gyermekek törvényes jogot szereznek a gróf vagyonára.

A bécsi reichsrati

merénylet.

— Az osztrák képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Bécs, október 6.

A sok izgalommal járt tegnapi ülés után ma csönd volt Bécsben. A képviselőház elnöksége ma ülést tartott, amelyben a tegnapi merényletre való tekintettel a közönség bebocsátása dolgában határozatokat hozott. Az egyes pártokat meg fogják kérni, hogy ezekhez a határozatokhoz tartsák magukat. Szilveszter elnök köszönetét fejezte ki Juki alelnöknek, aki az első lövés után megnyomta a vészcsengőt és intézkedett, hogy a kijáratokat elzárják.

Az ülés elején a pénzügyminiszter emelkedett szólásra, hogy az 1912. évi költségvetést előterjeszse. A költségelőirányzat 2.916,685.273 koronát követel, míg az összes fedezet 2.916,990.344 korona. A fölösleg tehát 305.081 korona.

A kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a totalizátor adójának öt százalékról nyolc százalékra való fölemeléséről. A törvényjavaslat a bukmékereknél megkötött fogadások adóját is ugyanebben az arányban emeli föl. Minthogy a bukmékereknél az évi forgalom harmincöt—negyven millió koronára rug, ennél fogva ezen a címen 2.8—3.3 millió koronával fog az állam bevétele emelkedni, ami a totalizátor megadóztatásával négy millió korona jövedelmi többletet jelent.

A reichsrati mai ülésén pénzügyminiszter másfél óráig tartó expozét mondott. Első sorban rámutatott arra, hogy az 1912. évi előirányzat megállapításánál rendkívüli bevételi források, mint a pénzverési nyereség a múlt évben nem állottak rendelkezésre és hogy az 1912. évi előirányzatot annál nagyobb óvatossággal kellett megállapítani, mert tudvalevően az 1911. évi előirányzat rendkívül nagy volt és a rendelkezésre álló tartalékokat a rendesnél nagyobb mértékben kellett igénybe venni. A miniszter összehasonlította az 1910. évi államháztartási kezelés eredményeit az előterjesz-

tett előirányzat legfontosabb tételeivel és konstataulta, hogy a gazdasági konjunktúra állapotása következtében a bevételi tételek nagyobb részét az 1910. évi eredménnyel összehasonlítva, kedvezőbben lehetett előirányozni. ellenben a fogyasztási adót, bélyeg és illeték-adót, továbbá a menetjegyadót az 1910. évi tényleges bevételen alul kellett előirányozni, mert a bevételi források nagyfokú érzékenységet mutatnak a gazdasági élet változó konstelációi iránt.

Miután a pénzügyminiszter befejezte expozéját, a Ház megválasztotta a végleges elnökséget. Leadtak 328 szavazóedulát. Ebből 73 üres, egy pedig érvénytelen volt. Elnökké választott Szilveszter dr. 237 szavazattal; Steinwender dr. 13 szavazatot kapott.

A tegnapi merényletről ma is sokat beszéltek. Reggel rendőrségi bizottság jelent meg a képviselőházban a fotografiai fólvételeket készített az ülésteremben. Njegus Vavrak az elfogott merénylő és Paulin nevű barátja, akit szintén letartóztattak, az éjjelt a rendőrségen töltötték. Mind a kettőt még ma délután átadják az országos törvényszéknek. Njegus Vavrak ellen gyilkosság kísérlete miatt, Paulin ellen gyilkosság megkísérlésében való bűnrészesség miatt fognak vádat emelni. Az éjjel folyamán több dalmátországi helységekből táviratok érkeztek, amelyek megerősítik, hogy Njegus Vavrak a szociáldemokrata szervezetnek tevékeny tagja volt.

Bécsből jelentik: Njegus Miklós az éjszaka a rendőri fogdának egyik zárkájában nyugodtan töltötte el. Ugyanolya nyugalmat tanusít most is, mint tegnap az 5 óra hosszát tartó kihallgatása alatt. A hozzáintézett kérdésekre precizen és la szólag nyíltan felel. Nem tagadja, hogy évek óta meggyőződésből tartozik a szociálista szervezethez. Leplezetlenül kijelenti, hogy meg akarta ölni Hohenburger dr. igazságügyminisztert revolvergolyóval. Minden adat, melyet Njegus tettéről és életének utolsó idejéről jegyzőkönyvbe mondott, mint még az éjjel beszerzett információk bizonyítják, megfelelnek a valóságnak és a rendőrség meggyőződött, hogy Njegus egyetlen-egyszer sem hazudott. A merénylőt és társát Paulin Józsefet, a famunkás-szövetség titkárát, ma délután újra kihallgatta a rendőrség és délután átkísértette az ügyészséghez.

Paulin a kihallgatása alkalmával a következőket mondta:

— Eredetileg a második karzat második sorában a 43. és 44. ülésen foglaltunk helyet, Njegus a sarokülést foglalta el. Dél tájban Adler elvtárs jutott szóhoz, de noha jól tudok németül, nagyon keveset értettem a beszédéből, ezért egy más helyet kerestem és megmondtam Njegusnak, hogy érte jövök, ha egy jó helyet találok. A középkarzaton hallottam aztán minden szót. Njegussal egy jellel megértettem, hogy jöjjön oda, mert onnan jobban hallani. Azonban ő leintett a kezével és később odamentem hozzá, hogy ezt szóval is megmondtam neki. De ő nem akart elmozdulni a helyéről, azt mondta, hogy úgy sem ért sokat németül s neki csak az Adler gesztusai tetszenek, akit innen igen jól lát. Engem a beszéd érdekelt s azért visszamentem új helyemre. Egy óra mulva dördültek el a lövések. Nyegus melletti régebbi helyemen hagytam a kalapomat s ezét visszahoztam oda. A középkarzati vezető folyosón már találkoztam Nyegussal, akit a Háznak egy szolgálója és egy másik vezető vezetett. Szóltanul néztünk egymásra, én siettem a kalapomért és leszaladtam a földre, hogy Witholz képviselőnek, akitől a belső ajtókat kaptuk, elmondjam a dolgok összefüggését.

Héderváry Károly gróf miniszterelnöktől Gautsch báró miniszterelnökhöz megleghangú távirat érkezett, amelyben örömet fejezte ki, hogy a merénylet nem sikerült. Székely Ferenc dr. igazságügyminiszter a következő táviratot intézte Hokenburger lovag igazságügyminiszterhez: „Merénylettől történt szerencsés megmeneküléséhez fogadja szívből eredő szerencsekívánataimat.”

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Dollárkirálynő: operett. Új bemutattással. (C. bérlet.)

* Bánk Bán. Az október 6-i gyásznapi alkalmából ma este Bánk Bán operát játszották a színházban zsúfolt nézőtér előtt. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek, akik mindnyájan rá is szolgáltak az elismerésre.

* A színházi ügyelet díjak. Október hó elsejétől Szendrei Mihály szinigazgató szerződése értelmében, köteles a színház rendőri és tűzoltói ügyeleti díjait fizetni. Az igazgató úgy találja, hogy a díjak magasak és a rendőrség, valamint a tűzoltóság sokkal kisebb létszámmal el tudná látni feladatát. Egy sürgős beadványban azt kéri a tanácstól, hogy az ügyeletet végző személyzet számát apassza, a díjakat pedig szállítsa le. Sáriót Domokos főkapitány véleményét kérte ki a tanács és a főkapitány azt mondja, hogy a rendőrlétszám száma apasztható, a tűzoltóságé ellenben nem, a díjak mérséklésére vonatkozó kérelem elutasítását is javasolja. Az igazgató esténként 24 korona 60 fillért fizet díjak fejében, míg ha a főkapitány javaslatát fogadja el a tanács, hat koronával apad a kiadás.

* A Dollárkirálynő reprize. Hosszu pihentetés után ma szombat este újítja fel az aradi színház Fall Leó kedves zenéjű operettjét, a Dollárkirálynőt. Az operett új szereposztásában kerül színre és az előadás érdekességét emelni fogja az a körülmény, hogy Neógrády Dóra, a társulat új énekesnője ebben a szerepben mutatkozik be, mint szerződött tag, az aradi közönség előtt. A reprizt gondos betanulás előzte meg és így a felújítás bizonyos fokban vetekedni fog egy bemutató előadás érdekességével.

* Ifjúkori bűnök az Apollóban. Azok a mesteri művészettel felepitett mozgóképek-drámák, melyek a kinematografiát a közvetlen színjátszás fölé helyezte, megérdemlik a komoly kritikát. Egy-egy nagyobb koncepciójú mozidarab méltóbb a vele való foglalkozásra, mint azok a silány színpadi termékek, melyek, sajnos, az utóbbi időben elég gyakran akadnak. Nemsokára bekövetkezik az idő, amikor a nagyobb mozikepekről valamennyi újság komoly bírálatot fog írni a kritikusok részletesen foglalkozni a szereplőkkel is. A jövőnek eme jelentős perspektíváját nyitotta meg előttünk az Apolló-színház, amely az „Ifjúkori bűnök” című társadalmi drámát olyan előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében mutatta be ma este, amilyen a színházak premierjén sem szokott egybe-

A darab elragadó kiállításban s pompás kámban került színre. A dráma rövidre szabott képe ez: Egy arisztokrata család szerelmes egy keztyűáros leányba, aki lesz. A fiu el akarja vinni, aki édes titokkal lepi meg. Nem hajlandók beleegyezni házasságba s a fiut egy év múlva látja vi- or mozdulatlan, meg- nekének életet adott. is előadásra ke-

177

figyelmébe. A
osi módra
Naponta

* Ifjúkori bűnök. (Az Uránia bemutatója.) A dán filmkészítő vállalatok, amelyek a modern mozgóképek terén utólrhetetlenek, mindig új érdekfeszítő témákat keresnek és önmagukat akarják felülmúlni minden újabb film meséjének, kivételének tökéletességével. Az Ifjúkori bűnök ebben a tekintetben olyan kiváló művészi gondossággal készült, hogy szinte utólrhetetlennek látezik. Az Uránia példátlan sikert ért el már a mai első előadásokon ezzel az ötven órai előadást betöltő három felvonásos szerelmi történettel. Strelitz Edgarnak, a fiatal arisztokratának a kis keztyűáros leány iránt érzett regényes szerelme olyan mély és szívhez szóló hatást gyakorolt a nézőkre, hogy a hölgyek valóságos könnyes szemmel nézték végig a dráma egyes jeleneteit. A szerelmi dráma első része, amelyben Edgar megismerkedik Nielsen Sophieval a boldog és mamoros szerelmet rajzolja a fiatalos, de mélységes langolás bensősévével. A második részben már az élet árnyéka szakad a fiatalokra. Az odaadó, anyai öröme előtt álló fiatal leányt Edgar apja, Strelitz tükös tanácsos kéréselhetetlenül elszakítja fiától és fiát egy rokonához küldi feledni. Legmélyebb hatása van azonban a harmadik szakaszban, amely mesterien rajzolja meg a fiatalember bánatát, Lillynek, a rokonsalád bájos leányának ébredő szerelmét és a szívhez szóló befejezést, amint Lilly és Edgar a kis keztyűáros leány halálos ágyánál az ár- ván maradt ujszülöttet szívükre ölelik. Az Uránia tiszta, pontos előadásain a remek képnek páratlan sikere van. 175

Idősb Purgly János †

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Előkelő aradi család vármegyeszerte ismert, általánosan becsült tagja halt meg ma este Aradon. Idősebb Purgly János földbirtokos ma este kilenc órakor József főherceg-ut huszonegyedik számú házában örök álmra hunyta le szeméit. Az elhunyt rokonságban állott a vármegye és a szomszédos megyék legelőkelőbb földbirtokos családjával.

Purgly János kimulásaival a társadalom egyik oszlopos tagjának halálát gyászoljuk; minden nemes, magasatos, a haladást szolgáló eszme barátjára talált benne, a város társadalmi életének évtizedeken át buzgón tevékenykedő tagja volt. Közgazdasági működése is jelentősnek mondható: több aradi gazdasági alakulásban vett részt, így például az Arad-csanádi Egyesült Vasutak és Csanádi Takarékpénztár megalapozásában is közreműködött és ez intézetek igazgatóságában, illetve felügyelő-bizottságában halála napjáig megmaradt.

A hetvenegy éves aggyastán élete utolsó esztendeiben csöndes visszavonultságban élt. Régi, évtizedes passziójáról: a színházlátogatásról azonban az utolsó hónapokig se mondott le. Érdekes ősz alakja minden este látható volt a jobb oldali proscenium páholyban. Általában a művészetek lelkes kedvelője volt. Éveken át csaknem minden hónapban egyszer vendégül látta az aradi színház kiválóbb tagjait, akiknek társaságában szívesen töltött néhány kedves órát. A festőművészetek művelői is áldozatkész támogatóra találtak idősebb Purgly János ur házában. Egész kis vagyont áldozott festményekre, szobrokra, amelyekkel felékesítette József főherceg-uti házat.

Körülbelül tíz esztendő óta csöndben, visszavonultan élt. Aggkori gyöngeség vett erőt a hatalmas természetű öreg ur szervezetén és ereje egyre jobban fogyott.

Azokban a betegsége csak néhezzen tudott uralkodni hajdan erős fizikumán. Néhány héttel ezelőtt baja ágyba döntötte és ma este kilenc óra után agyszéhidés következtében kimúlt.

Az öreg ur betegsége körül az előkelő nagy család tagjai állandóan ott virrasztottak.

Háziorvosa, Párec Gyula dr. mellette volt és különböző gyógy módok alkalmazásával igyekezett enyhíteni a haldokló fájdalmát.

Az elhunyt földbirtokos halála híre ma este gyorsan elterjedt a városban és mindenütt őszinte részvétet keltett. Temetése hétfőn reggel kilenc órakor megy végbe a József főherceg-ut 21. számú gyászházból. A holttestet itt szentelik be és Limbeck temetkező vállalata a csanádmezei Tompa községbe szállítja, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Személyi adatai itt következnek:

Idősb Purgly János régi aradmegyei, józshelyi nemesi család ivadéka. Az édesatyja Arad gazdasági életében igen jelentős szerepet vitt. Az Aradi Első Takarékpénztár elnöke volt s mint a pénztézet vezéralakja hunyt el 1876-ban. Édes anyja révén a vármegye politikai életében kiváló helyet elfoglaló Fribeisz-családdal volt vérségi kötelékben s eme családi tradíciók is hozzájárultak ahhoz, hogy az elköltözött maga is már igen korán a közéleti tevékenységből kivette részét.

Ugy a vármegye törvényhatóságában, valamint a parlamentben is a mérsékelt ellenzék táborának volt hű katonája. Mint országgyűlési képviselő az Apponyi Albert gróftól vezérelt választott nemzeti párthoz szegődött és több cikluson át, mint Józshely követe az országgyűlés bizottságában igen szorgalmasan dolgozott.

A vármegye vezérszerepet játszó családjával házassága révén jutott összeköttetésbe. Nőül vette Vásárhelyi Ilonát, míg nővére Mária, Aradváros és vármegye kiváló főispánjának, Urbán Ivánnak lett neje és Teréz nővérét pedig Vásárhelyi László vette feleségül.

Aradvármegye két leghatalmasabb közgazdasági intézményének: az Arad-csanádi vasutnak és az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztárnak nemcsak megalapítói között szerepelt, hanem, mint aki minden időben a legintenzívebb munkával segítette fejlődésüket és járult hozzá messzeterjedő hírnevük megszerzéséhez, a legutolsó időig egyik legszorgalmasabb igazgatósági tagjuk volt. Naponként látható volt délceg alakja a pénztézet hivatalos helyiségeibe és kedves modorában elbeszélgetett tisztviselőkkel, üzletfelekkel.

Halála által mélyen sujtott gyermekei közül Jankát Melczér László, Ilonát Urbán Péter földbirtokosok, Magdát pedig öfelsége szárnysegéde, Horthy Miklós korvet kapitány vették feleségül. László fia Justh Gyulának lett vejévé.

MULATSÁGOK.

(=) Felülfizetés. A varsándi önk. tűzoltók által szerelvényeiknek beszerzésére 1911. október 1-én rendezett szüreti mulatságon a következő felülfizetések eszközöltek. H. A. 2 kor., Molnár Ödön 1 kor. 40 fillér, Óvári Ferenc 1 kor. 40 fillér, Soherer Antal 1 kor. 40 fillér, Gregor János 1 kor. 40 fillér, Abfalder János 1 kor. 40 fillér, Vekerle Antal 2 kor., Dufner Jakab 1 kor., Melier János 1 kor., Zimzóth János 40 fillér, Kemrie András 80 fillér, Milig Vilmos 40 fillér (Uj-szentannáról) Grozeszku Sándor 5 kor., Bodor Ferenc 1 kor., Finta Andrásné 80 fillér, Takács István 1 kor. 40 fillér, Verosztó Albert 20 fillér, özv. Kalmár Andrásné 40 fillér, Varga Lajosné 30 fillér, Cselédes Janosné 30 fillér, Acsán Sándor 40 fillér, Baosik Mihály 40 fillér, özv. Kuhár Györgyné 40 fillér, Práth Mihály 1 kor., Horváth István 1 kor., Bonics Tivadár 3 kor. (Ujvarsándról), Arató Sándorné (Csálatelep) 80 fillér, Czinkóczi János 4 korona, melyeknek ez uton köszönetet mondunk.

— Föltartóztatott aradmegyei kivándorló. *Newyorkból* jelentik: A 40 éves Pécskán Mihály, az aradmegyei Szt.-Annáról érkezett a Cunard társaság hajóján Amerikába, hogy unokaöccséhez, Mékesi Dávidhoz utazzék az Illinois állambeli Bloomingtonba. aki ott a Poplar Street 401. szám alatt lakik. Kevés pénzzel érkezett, de mivel még erős és munkabíró ember, az ellis-islandi vizsgáló bíróság nem zárta ki, hanem felszólította rokonát, hogy számára egy kötelezvény kíséretében pénzt küldjön.

— Öngyilkos főhadnagy. *Budapestről* jelentik: Tegnap reggel az Adria-szállóban öngyilkossá lett Precupu Simon, a 32. gyalogezred főhadnagya. A szállodában csak este vették észre a dolgot és azonnal értesítették a térparanesnokságot, a honnan csakhamar megjelent Weiler hadkiegészítő főhadnagy, aki a következőket állapította meg: Precupu reggel borotvával átvágta balkeze ereit, a borotvát visszatette tokjába, harisnyás lábbal járkált a véres padlón, majd lefeküdt a párna alatt Browninggal föbelőtte magát, a golyó a jobb halántékon repült be, átjárta az agyvelőt, rögtön megölte a hatalmas testalkatú embert és a baloldalon jött ki. A főhadnagy már régen volt ebben a ragban, mulató ember volt, ériási mennyiségű sörtét szokott esténként meginni. Anyagilag is rosszul állt, ezekért lett öngyilkos.

— A Metternich-per folytatása. *Berlinből* jelentik: A Metternich-per ma délelőtti tárgyalása lényegtelenebb tanuvallomásokkal telt el. A vádlott közben oly izgatott lett, hogy az elmők kénytelen volt a tárgyalást egy fél órára félbeszakítani. A mai tanuk kedvezően vallottak a vádlottra nézve, úgy, hogy az ügyész kénytelen volt két vádat elejteni.

— A faarak emelkedése. A következő sorok közlésére kértek föl bennünket. Igen tisztelt Szerkesztő ur! A faarak alakulását tárgyaló levelemet kegyeskedett közreadni, az adatok helyességét azonban a hozzáfűzött kommentár kétségbevonja, a más oldalról nyert információ alapján. Ez az információ azonban részben állításokban, részben következtetéseiben téves. Téves az, hogy a nyár folyamán beszerzett famennyiség elegendő a szükséglet fedezésére, ellenben való, hogy most is állandóan történnek nagybani (100—200 waggonos) bevásárlások és szállítások. Tény és okmányszerűleg igazolható, hogy ma a faára az Alvaca 105 korona nagybani vételeknél. Fuvarellé igazolható tény, hogy az Alvaca-aradi fuvar közevetvással együtt 52 kor. 75 fillér. Refakció van 500—1000 waggonos szállításoknál, ezt azonban jelenleg egy aradi detaillista sem élvezi, hanem élvezik a termelők, gróf Potochi, gróf Zelenszki, Almay Olivér, Seidner és Winkler Erdőkezelőség stb. Egy waggon tűzifának behordása a vasutól kereskedőnek 12, magánosnak 14 koronájába kerül, nem pedig 8—9 koronába.

Aradra tutajon számottevő tűzifa mennyiség nem jön. Ez a szállítás is önként 8 koronába kerül, de lehetőleg mellőzendő, mert az így szállított fa részben iszapos lesz és ezért nehezebben értékesíthető. Vidékünk igenis szállít tűzifát vasuton Budapestig, másfelől Szegeden át Szabadkáig, sőt az Aesevnek idén áruba bocsájtott tűzifája egyenesen a kikötéssel adatott el, hogy minden waggonnak Szegedig kell futni. Végül pedig kijelentem, hogy nem volt célom állítani, hogy fakezeskedést bárki is idealizmusból üz, hanem csak azt, hogy a haszon a fölemelt árak mellett sem haladja meg a tisztas polgári haszon mértékét. Mély tisztelettel Holländer Emil.

— Jótékony intézmények figyelmébe! A Moskovits cipőgyár r. t. aradi fiókjuzlete ajánlja — kiosztásra alkalmas — fiú-, leány és gyermek cipőit. Minden pár a legerősebb tiszta bőrvagyból készül, az árak pedig igen olcsók. Már most lehet a gyár Szabadság tér 18. sz. a. fiókraktárában rendeléseket feladni.

— Perzsaszőnyeg raktáram Weitzer János utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: Schwarz Zsigmond. 4867

— Modern háziasszonyok a fáradságos nagymosást házon kívül végeznek. Erre a célra legjobban ajánljuk a *Bocskai téren, új zsidóiskola mellett* levő Triebné féle gőzmosodát, ahol fővárosi módra a fehérnemű tisztítását, 20 kg feletti súlyban, csekély sulyszerinti díjazás mellett eszközölködnek. A mosóné teljesen mellőzhető. Olcsóbb a házimosásnál. A fehérnemű sokkal tisztább és a bevasalása esetleg otthon, házilag is végezhető. — Ugyanott minden igénynek megfelelő gallérok, kézelők, ingek stb. hófehérre és tükörfényesre való tisztítását, *mint különlegességet* eszközölködnek. Egy kis próbamegrendelés megelégedéssel fog szolgálni. 4798

— Kitűnő vétel. 10 koronáért erős őszi cipőt, Chevreau vagy box 13 koronáért Chevreau vagy box amerikai formájú női és férfi cipőt, barna és fekete színben. 17 koronáért Chevreau box, lack és vadászcipőt elsőrendű munka és anyagból; lehet kapni Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárában, Szabadság-tér 18. szám. Telefon 218

— Üzleti könyvek nagy raktára Kerpel Izsónál. 4871

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4501

TARKASÁGOK.

(*Becses örökség.*) Az emberek természetrajzához tartozik, hogy az ugynevezett „magam is szegény ember vagyok” szivesebben és könnyebben adakozik mindentéle jótékony cselekedetekre, mint az, akinek vagyonából könnyebben telnek. Ennek jellemzésül mondotta el egy aradi jótékony egyesület titkára a következő „esetet”.

„Az egyesület minden évben gyűjtést szokott rendezni. Magam is végigjártam egy csomó házat s mindenütt kaptam kisebb-nagyobb összeget. Végül egy vagyonáról és zsugoriságáról közismert kereskedőhöz kopogtattam be. Láthatóan zavarba jött, mikor előterjesztettem kérésemet. Nem mert elutasító feleletet adni, de viszont adni sem akart semmit. Végül megszólalt.

— Nézze kérem, én mindent odaadok magának, amit kíván. De egy kis baj van. Mindazt, amit atyámtól örökölttem, becses családi ereklyeként őrzöm. És lássa, minden pénzemet atyám hagyta rám!

(*A pofonok.*) A járásbírósnál egy becsület sértési pert tárgyaltak. Tetteges becsületsértésről volt szó. Frits járásbíró hallgatta ki a feleket. A panaszos lakonikus rövidséggel mondotta el a történeteket.

— Tíz koronát kértem a vádlottól kölcsön s erre 6 öt pofont akart nekem adni.

— Hát csak akart adni?

— Igen!

— Megfenyegette önt azzal, hogy ötször pofonvágja?

— Nem!

— Hát akkor honnan tudja, hogy épen öt pofont akart adni?

— Kérem, hisz ha hatot akart volna adni, akkor nem állott volna meg az ötödiknél!

Egyik külvárosi elemi iskola negyedik osztályában a tanító számtani problémákkal székírozza a tanulókat.

— Mondd fiam, — kérdezte egy közismert uzsorás fiától — ha a te apád valakinek száz koronát ad kölcsön egy évre és 6 korona kamatot kap, mennyi akkor a kamatláb?

— Tizenkét percent!

— Gondolkozzál csak, hisz 100 korona után 6 korona az csak hat percent!

— Látszik kérem, hogy a tanító ur nem ismeri az apámat. Az tizenkét percenten alul szóba sem áll senkivel!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fogházra ítelt lippai kereskedő. A temesvári királyi törvényszék ma egy vétkes bukás vétségével vádolt volt lippai kereskedő felett ítélkezett, aki hitelezőit körülbelül huszonhat ezer korona erejéig megkárosította. A vádlott, Schwartz Jakab lippai vegyeskereskedő, bár tudta, hogy fizetéképtelenség előtt áll, mégsem kért csődöt maga ellen, hanem új adósságokat csinált. Végre hitelezői kérték ellene a csödeljárás megindítását, amelynek folyamán kitűnt, hogy Schwarz rendes könyveket nem vezetett és mérleget sem készített. Körülbelül huszonhat ezer korona passzívával szemben csak igen csekély aktívát tudott felmutatni. A temesvári királyi törvényszék ezért ma Schwarz Jakabot vétkes bukás vétségéért három havi fogházra ítélte. Az ítélet ellen vádlott és védője felebbezték.

§ Öt havi fogház egy emberéletért. *Zomborból* jelentik: Az itteni törvényszék tegnap tárgyalta Nikolajevics Momcsilo tizenhat éves szerb péklegény bűnpörét, aki azzal volt vádolva, hogy augusztus 16-án munkástársát, Rijuk István horvát legényt leszurta. Minthogy a kihallgatott tanúk vallomásából kiderült, hogy Rijuk állandóan üldözte és bántalmazta a nálánál gyöngébb társát, a törvényszék halált okozó testi sértésben mondotta a vádlottat bűnösnek s az enyhítő körülmények figyelembevételével mindössze öt havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

VIDÉK.

Földet kérnek az államtól. *Fakert* aradmegyei telepes község földet akar vásárolni. A község százhusz telepes gazdája azzal a kéréssel fordult a földmívelési miniszterhez, hogy a kincstár adja el nekik a kovaszinci pusztát. A fakerti telepesek azzal okolják meg kérésüket, hogy a telepes község lakossága már annyira elszaporodott, hogy a most birtokukban levő földek terméséből nem tudnak megélni. A kovaszinci pusztát Fakert közelében van és egyes részeit már is bérlik a telepesek. A kérvényt fölterjesztik a földmívelési miniszterhez.

SPORT.

+ A Temesvári Athletikai Klub Aradon. Vasárnap délután fél négy órakor játszotta Török Gábor utcai sporttelepen őszi bajnoki mérkőzésnek legérdekesebbikét az Aradi Athletikai Klub. A bajnoki football tornák legélénkebb és legbizonytalanabb kimenetelű részletei voltak mindenkor, amikor e két egyesület csapatai kerültek egymással szembe. Az AAK. 9:0 arányú győzelme után 1:1 eldöntetlen eredményt csikart ki Temesvár, majd a harmadik találkozónál 6:4 arányú győzelemmel mutatta ki fölényét az AAK. a temesvári csapat fejlődő erős játéktudásával szemben. Fölényét az AAK. talán szívósságával tudta magának biztosítani. Hogy ez a szívósság megvan-e a mai, mondhatni teljesen új összeállítású csapatban is, azt a vasárnapi találkozás lesz hivatva eldönteni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegylete ma, f. hó 7-én este 8 órakor a „Kánya” féle színházi sörözőkban rendes havi választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki levelezőinket felkérjük, sziveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok, községi előjáróság, körjegyzőség, tanítók, lelkészek, postakézseik stb. hivatalnokainak névsorát, valamint az ottani pénzügyintézetek, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek, iparvállalatok tisztikarát a kiadóhivatallal mielőbb közölni. — Ugyekintén tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet eddig be nem küldötték, sziveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A konstantinápolyi tüzvész és külkereskedelmünk. A hazai érdekeltségi körök attól tartanak, hogy a Konstantinápolyban folyó évi július hó 23-án és 24-én pusztított nagy tüzvész káros kihatással lesz az ottani üzleti helyzetre. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának megbízható forrásból vett értesülései szerint ez az aggály alaptalan, mert a tüzvész — dacára óriási kiterjedésének — a Stambul kereskedői negyedét csaknem teljesen érintetlenül hagyta. Több mint 3000 faház, sok kőház, kisebb mecsetek és számos kis vegyeskereskedés a tűz martalékául esett ugyan, de a leégett városrészek népessége nagyjából az egészséges városrészek népességéhez tartozott, amely mint vevő közönség az üzleti világban számba jövő tényezőnek nem tekinthető.

Aradi gabonavasár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Mezőgazdasági szempontból az időjárás teljesen megfelelő és ha továbbra is kedvező marad, u. y mi sem állja útját annak, hogy a most teljesítendő őszi mezői munkálatok rövidesen befejezést nyerjenek.

A gabonaüzlet irányzata, tekintve, hogy a külföldről beérkezett jelentések semmi ösztönzést nem nyújtanak, nyugodt, az árak alig változnak.

Elkelet a mai piacon:	
800 mm. buza	11.50—11.70
300 mm. új tengeri	7.30—7.40
100 mm. ó tengeri	8.40—50
— mm. rozs	9.30—9.40
— mm. árpa	8.40—50
— mm. zab	8.80—90

As árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, október 6

Amerika 1/2-el drágább. Kl. áru, veteleketv g euge, 15 ezer mm. 5—0 fillérrel olcsóbb. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. októberre	1.95—11.95	12.03—13.10
Buza 1912. áprillist	2.15	12.6
Rozs 1911. októberre	10.83	10.33—10.86
Tengeri 1912. májusi	8.49	8.49—8.50
Zab 1911. októberre	9.37—9.39	9.47—9.48

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelek)

— Október 6 —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	110.50
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90.50
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	79.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	91.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	216.—
Tiszazab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	91.40
Osztrák járadék ezüstbe	94.75
Osztrák járadék aranyban	114.75
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészesvény	19.75
Magyar hitelbank-részesvény	834.75
Osztrák hitelintezeti részesvény	641.—
Osztr.-magy.-államvasuti részesvény	735.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.16
Német birodalmi márka	117.67 ¹ / ₂
London vista	24.30
Páris vista	95.77 ¹ / ₂
20 márkás arany	28.53

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 6.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	11.20—11.25
77	—	—	—	11.25—11.30
78	—	—	—	11.30—11.40
79	—	—	—	11.45—11.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	11.15—11.20
Rozs	—	—	—	9.40—9.45
Árpa	—	—	—	8.50—8.60
Zab	—	—	—	8.80—8.70
Tengeri	—	—	—	8.75—8.80

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1911. október hó 7-én

C) bérlet. C) bérlet.

Doliárkirálynő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Wilner és Grünbaum. Fordította: Faragó Jenő. Zenejét szerzte: Fall Leó.

S Z E M É L Y E K:

John Cauder	Polgár S.	Olga	Sz. Rentay B.
Gladys	Neogrady D.	Tom	Kolcsár L.
Dick	Győző A.	Miss Tompson	Benkőné.
Daisy Gray	Dióssy Nusi	James	Szabó S.
Dénes László	Ladislav J.	Bill, soffőr	Kardos.
Schlick Hans	Huszár K.	Gépiróleány	Lászy Etel.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-terti új Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Szombat és vasárnap:

I F J U K O R B Ü N Ö K

Szenzációs szociális dráma 3 felvonásban.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Pályozás díjonként I kor. Zartszek 1 kor. II hely 20 fillér. III hely 40 fillér. IV hely 20 fillér.

Műsori ingyen kapul a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Ruhátár. — Buffet.

URANIA

szociális dráma

(Bécs Szociális dráma 1. sz. Szociális dráma színpadja)

Ma szombaton 1911. október 7.

1. Vadászat az egér után. Humoros. — 2. A gonosz anyós. Humoros. — 3. A csoda tyúk. Humoros. — 4. A majmok boltja. Humoros. — 5. A lajózó kutya. Humoros. — 6. Ifjúkori bűnök. Szenzációs dráma 3 felvonásban.

Előadások d. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 20 fillér, III. hely 40 fillér, IV. hely 20 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A kölgyek részének a részóterem kalap nélkül megjelenés.

As előadások tartama 2 óra.

As előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

ARZENES VIZ

VERSEGENYSÉG SÁPKÖR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUERIÁK ÉS ÁSVÁNYVÍZKERESKEDESBEN

6994

Nagy Sándor
szobrász
Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít műveit kiváló figurális és dekoratív szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, szobrokat, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modera épület, díszíté szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárta

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyemant és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

női felöltők

áruháza

Aradon,

Andrássy-tér 8.

(Minorita-templom fő-bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!

Telefon 855. sz.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, úgymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a legintányosabb árban készítek.

Tisztelettel

Csobán Tivadar,

építészeti irodája.

Fajparadicsomot

legfinomabb

csemegeszőlőt

ajánlok.

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-utca 3.

INGYEN!

adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-szállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan a házba áthelyezem és azt megnagyobbítva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel,

valamint a legfinomabb kalapokkal és

uri divatcikkekkel felszerelve Aradon még nem létező

olcsó árakban

árulom. Olcsóságomról tessék meggyőződni.

Iványi Menyhért

cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady-palota.)

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádgos. Készítmő-dern butor veretel. Fém-csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rozézés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341 Galvanoplasztikai munkák

Váltózkodók figyelmébe!

Élelmiszer világitási berendezéseket

billiórokkal

együtt kedvező feltételek mellett szerezni és szállítani

KOCH DANIEL

Élelmiszer- és telefonberendezési vállalkozás

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Andrássy-tér 8. számú

házbarni egy

üzlethelyiség

különösen dohánytőzsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére.

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

Ha olcsón

akar vásárolni

ugy keresse fel okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházat

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu

női és gyermek

felöltők és szőrmeárak

óriási választékban feltűnő olcsó

árban kaphatók.

Virág

Kálmán

építőmester

vállalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugy szintén gazdasági épületek, sífos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyártelep:

ARAD,

Erzsébet-körút 59. sz.

Telefon szám 65.

1826/1911. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Zimándköz község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező községi nagyvendéglő, 1911. évi október hó 17-én Zimándköz tőzsegházánál, 1912. évi január hó 1-től, 1914. évi december hó 31-ig terjedő három év tartamára a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adadni fog.

Feltételek:

1. Árverelni szándékozók kötelesek az 1200. koronában megállapított évi haszonbérnek mint kikülfaltási árnak 25%-át az árverés megkezdése előtt az előjáróság kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban letenni. Ezen óvadék az árverés képviselőtestületi jóváhagyásától számított 30 nap alatt az egy évi haszonbér összegére kiegészítendő, mely óvadék az utolsó évi haszonbérbe fog betudatni.

2. A bor és hús-fogyasztási adóra nézve bérbevevő külön vagy megegyezni, vagy tételenként adózni köteles.

3. A haszonbér negyedévi előleges részletekben fizetendő.

4. Az épületek jókarban tartásáról bérbevevő köteles gondoskodni.

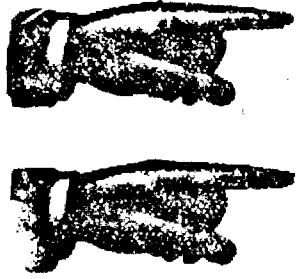
Az egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a fakerti körjegyzői hivatalban tudhatók meg, esetleg kíváncsra írásban is közöltetnek.

Községi előjáróság.

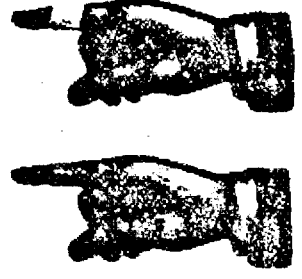
Zimándköz, 1911. szeptember hó 22-én

Bernáth Ferencz,

előjegyző.

Használt ólom megvételre kerestetik.

LEGUJABB ÉS LEGFINOMABB COSTÜMKELMÉK MEGÉRKEZTEK! 140—150 cm. szélességben.

Az idény legnagyobb ujdonsága **Doubt**-kelmék, amelyek kirakatainkban már megtekinthetők. — A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy külön osztályt létesítünk **fekete és tegethóf** kelmékből, ezek közt különös gondot fordítottunk azon **tegethóf** kelmékre, amelyek a felsőbb leányiskola és polgári iskola növendékeinek valók. Ezen kelmeket rendkívül olcsó árért arusítjuk, feltétlen jó minőség színtartó és semmit sem gyürődnek. Ezen kelmék nevei: **120 cm. széles méterenkint: Tisza K 2.60, Abbazia K 3.—, Julia K 3.60. 140 cm. széles: Fiume K 5.**

1861

ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

ÍRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasutak palotája

TJÁNLJUK A LEGMODERNEBB GÉPPEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,

HOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL

FOGVA A LEGFINYEBB KIFALITÁSÚ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján vagy távközlési útján — a szabványos a szöveg stílus — vagy levélben. Felhívjuk a hirdetőt, hogy a hirdetés minden esetben a kiadóhivatalban, (a jelzés levélben kérvény) felvilágosítással szolgálatot a kiadóhivatalban, az esetben, vidéki helyre a kiadóhivatalban. Az apró hirdetések díja a szöveg stílus szerint a kiadóhivatalban. Minden szöveg 4 fillér, a postaköltséggel együtt 8 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel írt szöveg a kiadóhivatalban jelenik meg. Az apró hirdetések eladó kiadóhivatalban. A kiadóhivatal a kiadóhivatalban. A kiadóhivatal a kiadóhivatalban. A kiadóhivatal a kiadóhivatalban.

Ajánlatokhoz.

Melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ettől semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelentésétől számított 4 héten belül nem visszavonják, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szöke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

G. 26.

Aranyos levelét vettem, nem kell mondanom milyen örömet okozott. Rettenetesen fáj, hogy magát szenvedni tudom és nem segíthetek. Ma éjjel rendkívül fontos ügyben elutazom, bármennyire itthon akartam maradni. Láttam a korzón, meglepően rosszul néz ki, ne törődjék velük, ne hadja magát kinozni, az a legkevesebb amit megkövetelhet, hogy legalább embersegesen bánjon magával. Szeretnék mielőbb hosszán, nagyon sokat beszélni. Kezeit csókolja hódolattal. 4864

Hajhullást

rögtön szüntet a Petrosalrol 1 koronára Földes Kelemennél. III-4831

Klariss!

Levele van a kért helyen Inspektortól. Sürgősen vegye át.

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-3329

Intelligens,

magas fiatalember csinos leány vagy asszonyka barátságát óhajtja. Levelet „Erős akarat” jelígre a kiadóba kéretnek. 5126

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfínomító kitünő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

„Mozi”

A jelzett időben ott leszek a kívánt helyen. Az Ön ismertetője is egy papírlap legyen. Barna gyerek.

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ÜZLETEK.

Fűszer- és terményüzlet, mely 12 éve fennáll, szép berendezéssel állásnyerés folytán átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Szatócza üzlet

jómenetelű italmérés, trafik stb. más vállalat miatt eladó. Bővebbet Deák F. 22. 4828

Üzlethelyiség

esetleg lakással, kiadó. Boros Benitér 6. a. 4868

Sziszka-féle

Weitzer János-utcai fűszerüzlet-helyiség kiadó. Bővebbet Kazinczy-utca 1. a ház mesternél. 4865

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakása van, mert sok fölösleges sajtótudat zúdít magára a lakóra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetéseinek „Lakás” rovatában és minden alkalommal a kiadóhivatalnál kaphat kedvező szerinti lakót.

Boros Benitér 20. számú

bérlőházban 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló erkélyes lakás f. évi november 1-re kiadó. Bővebb értesítést Laendler Aladár gőzfűrészt irodája nyújt. 4809

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozókból álló lakás Batthyány-utca 38/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 4365

Kétszobás udvari lakás

november 1-re kiadó. Magyar-utca 1. szám. 4843

2 szoba, előszoba, konyha

és hozzátartozókból álló utcai lakások, modern új épületben, Dezső-utca 4/c. szám alatt november 1-től esetleg azonnal kiadók. Bővebbet Csiky Gergely-u. 10. 4859

Butorozott

földszintes gargonlakás Erzsébet királyné-körut 1/a azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvüzletében, Színházépület. 4830

A poloska

teljes kiírtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-3329

ALKALMAZÁST KERES.

Irodai teendőkhöz járta, szép írású fiatalember bejáró könyvelést keres. Megkereséseket „Megbízható” jelígre a kiadóba kerrek. 4856

ALKALMAZÁST NYER.

Kereskedelmi érettségivel román nyelvet beszélő fiatalember kezdő fizetéssel azonnal felvétetik. Weber, bizományi iroda Világos. 4701

Könyvvezetőt

esetleg délutáni órákra keres Ingusz I. és Fia. 4860

Ügyvédi irodába

azonnali belépésre kerestetik egy ügyes gépiráshoz értő leány, vagy fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 4869

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fióküzlete: Csermön, Weinberger Menyhért. 3451

6 darab pompás illatu

nagyszerűen habzó lugmentes mosdó szappan 1 korona Földes Kelemennél. III-4781

200—256 hektó I. ma

minőségű és elismert jó ujbort eladó. Értekezhetni: Berán Antal és Fia butorüzletében Arad, Szabadság-tér 20. 4681

Legfinomabb csemege szőlőt (chasselas, passatutti muskotály) ajánl: Hámory gazdaság, Arad, Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Tea törmelék

finom, zamatos logocsóbban Vojtek és Weisznál. III-3329

Tolnai Világlapja,

Képes Hét, Új Idők valamint összes bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok számonként és bérletben házhoz szállíttatnak. Krausz Paulin könyvkereskedése által Telefon 511. szám. 4481

Fényezett

4792 hálószoba-butor, konyhabutor és még többféle házi cikkek elkötözés miatt nagyon olcsón eladók Lujza-u. 3. sz. a. Özv. Hay Józsefné.

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-3329

Egy szép

dupla arany consul tükör eladó Ascher órás, Deák Ferenc-utca 30. sz. 4834

Egy jókarban levő trükk eladó. Cím a kiadóban. 4859

Képkerekezéseket

míg a készlet tart, rendkívül olcsó árban vállalunk, József főherceg-ut 10., Rauch és Szathmáry-féle üzletben. 4858

4 darab

1 1/2 éves, szőkeszörű mangolica kan és 2 darab 2 éves tisztavérű Yorkscheure kan, különként 65 krajcárért eladó. Kralovászký Kálmán, Simonyifalva. 4861

Lampionok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Confeiti** 100 csomag 6 K., 1000 csomag 42 korona. Ingusz I. és fia könyv- és papírkereskedésében Arad, főútlelet Andrássy-tér 16., fióküzlet Weitzer János-utca. 555

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-3829

INGATLAN.

Kerestetik

egy 80—100, esetleg 120 holdas kisbirtok megvételre, Arad és Temesvár közelében. 4848

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy nyírott, fehér, selyem pincs, egyik hátsó lábára sántít, megtalálójutalomban részesül Batthyány-utca 16. szám alatt. 4857

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint, Vojtek és Weiszól. III-3329

Egy szép, finom modoru

francia leány keres jobb családnál teljes ellátást, francia órák adásának fejében. Cím a kiadóhivatalban. 4810

Enyhe, jó illatu,

lugmentes mosdó szappan a Földes-féle Margit szappan 70 fillér. III-4831

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcai oldalon.) 8412

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-3329

Beton csatornacsövek

fedőlemezek, mész, cement, fedélcserép, vakolat kőpor és gipsz kapható

Vas és Társánál

Arad, Boros Béni-tér 6. szám.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít 100 darab

névjegyet

elefántcsontpapíron

= nyomva =

2 koronáért.

Vidékre 2 korona 40 f.

beküldése esetén bér-

= mentve szállít. =

1319—1911.

Faarverési hirdetmény.

Az aradvármegyei Parázs község volt urbéresei tulajdonát képező, 46.8 kat. hold erdőterületen levő, 5438 tm²-re becsült bükk és cserfából álló, tövön található fakészlet az 1911. év november hó 8-án d. e. 10 órakor Parázs község házában zárt ajánlatok benyújthatásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen el fog adni.

A hivatalosan megállapított becsár egyszersmind kikiáltási ár 16390 (Tizenhatezer háromszázkilencven) korona, bánatpénz 1639 korona.

A zárt írásbeli, egy koronás bélyeggel ellátott, s kellően kiállított ajánlathoz a bánatpénz készpénzben, vagy óvadék-képes magyar állami értékpapirokban csatolandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az eladási és szerződés feltételeket ismeri és azokat kötelezőül elfogadja.

Az írásbeli ajánlatok az árverés napján a szóbeli árverés megkezdésének idejéig az árverelő-bizottság elnökéhez adandók be, megelőzőleg postán megküldhetők: „Körjegyző Parázs u. p. Borossebes” címen.

A kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak, a faanyag a becsáron alól el nem adatik, utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Az árverési és szerződési feltételek Parázs község házában, továbbá az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál és borossebesi m. kir. járási erdőgondnokságánál megtekinthetők, illetve megszerezhetők.

Parázs, 1911. október hó 4-én.

4855

Zsurkó Flóra
arb. elnök.

Vegyes kereskedés

korlátlan italmérési jog és trafikjoggal, nagyközségben, konkurencia nélkül biztos megélhetés, házzal együtt előnyös feltételekkel

átadó november 1-ére

Bővebbet Nagy Farkas cégnél Aradon. 4742

739—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Választó, Demeter és Nagy Sándor-utcák kavicsolási munkálatának elvállalása iránt 1. év okt. hó 16-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikilátási ár 2160 korona, Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtést feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi szeptember hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Női felöltők

Óriási választék legújabb őszi és téli újdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek-felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott áruk.

4147

Radó Gyula

új divatáruháza Arad, Andrássy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.